

# Drachten, Burgemeester Wuiteweg

*QuickScan*



JM ecologie b.v., 2021

## QuickScan Drachten, Burgemeester Wuiteweg

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

### Rapportnummer

R21.231

### Status

1.0 (definitief)

### Datum

07-12-2021

### Opdrachtgever

Zwanenburg Projecten  
Marktweg 75  
8444 AC Heerenveen

### Auteur

Corine Bos

### Controle

Henri Zomer

### Voorpagina

Overzicht plangebied

### Te citeren als

Bos, C. 2021. QuickScan Drachten, Burgemeester Wuiteweg; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.231 JM ecologie b.v., Gorredijk.

### JM ecologie b.v.

Leitswei 12  
8401 CL Gorredijk

## Inhoud

<b>1</b>	<b>Inleiding</b>	<b>2</b>
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
<b>2</b>	<b>Beschrijving locatie en ingreep</b>	<b>6</b>
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	9
<b>3</b>	<b>Resultaten veldbezoek en bureaustudie</b>	<b>10</b>
3.1	Vogels	10
3.2	Vleermuizen	11
3.3	Overige zoogdieren	12
3.4	Amfibieën	13
3.5	Dagvlinders	13
3.6	Libellen	14
3.7	Overige fauna	14
3.8	Vaatplanten	14
<b>4</b>	<b>Effecten en gevolgen</b>	<b>16</b>
4.1	Overzicht beschermde soorten	16
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	16
<b>5</b>	<b>Mitigerende maatregelen</b>	<b>17</b>
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	17
5.2	Vleermuizen; mitigatie	18
<b>6</b>	<b>Conclusie</b>	<b>19</b>
	<b>Geraadpleegde bronnen</b>	<b>20</b>



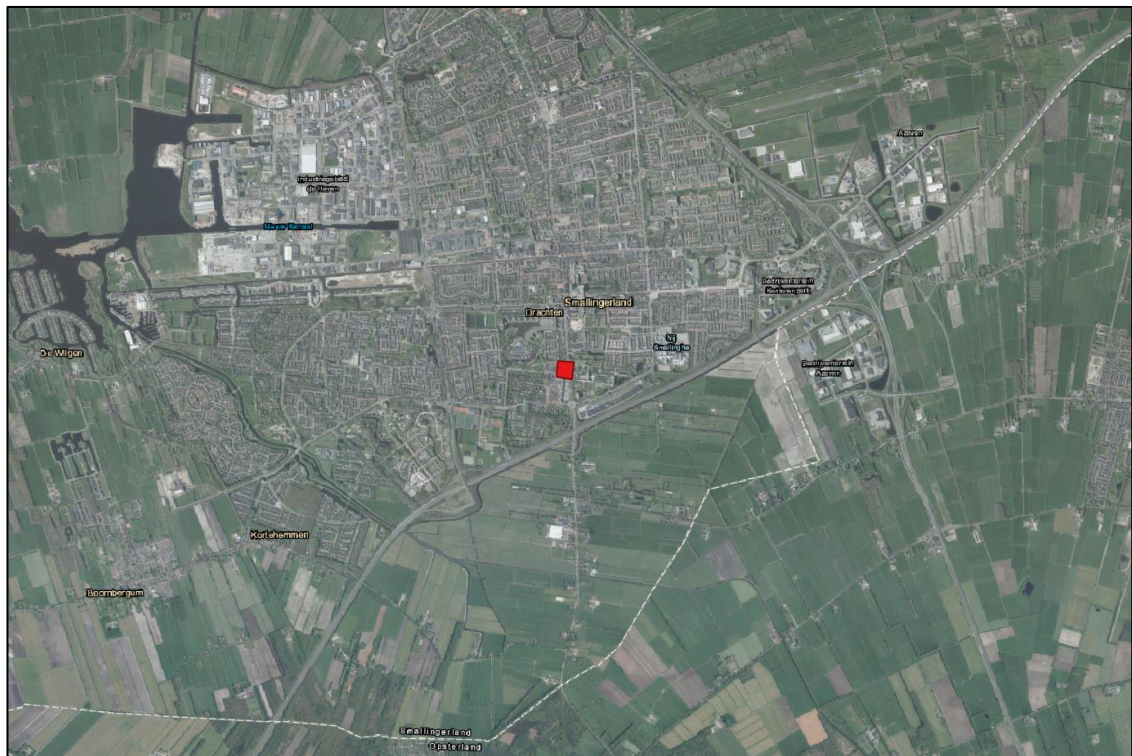
# 1 Inleiding

## 1.1 Aanleiding

In opdracht van Zwanenburg projecten heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd in Drachten, gemeente Smallingerland, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om het huidige ABD-pand te slopen en hiervoor in de plaats 26 woningen en appartementen te realiseren.

## 1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen in het zuiden van het dorp Drachten. Drachten ligt ten noordoosten van Heerenveen en ten zuidoosten van Leeuwarden. De snelweg A7 loopt ten zuiden van Drachten, van Groningen richting Heerenveen. Ten westen van Drachten ligt Nationaal Park de Alde Feanen. De omgeving bestaat uit woonhuizen en doorgaande wegen. Ten oosten van het plangebied is een begraafplaats en ten westen is een park met wandel- en fietspaden, watergangen en bomen. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.



Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (Bron achtergrond: Esri).

### 1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

#### Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

#### Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

#### Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht. In de provincie Friesland geldt vanaf 1 januari 2022 tevens een aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten.

#### Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden.

Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

#### Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

## **1.4 Scope van de QuickScan**

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande werkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciaal beschermde gebieden) en bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de geplande werkzaamheden meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

## 1.5 Werkwijze

### Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

### Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Corine Bos van JM ecologie b.v. op 25 november 2021. Het bezoek is uitgevoerd van 09:00 tot 10:00 uur, bij 7°C en 1 Bft, op een bewolkte en regenachtige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

### Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregelen en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.



## 2 Beschrijving locatie en ingreep

### 2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen in het zuiden van het dorp Drachten, gemeente Smallingerland, provincie Friesland. Het plangebied wordt omsloten door woonhuizen en doorgaande wegen. De brede omgeving bestaat uit woningen, wegen, een begraafplaats, bedrijfspanden en een park met watergangen en bomen.

Het plangebied betreft een voormalige locatie van ABD Holding B.V., gevestigd op de Burgemeester Wuiteweg 136. Aan de voorzijde, ten noorden en ten zuiden van het pand zijn parkeerplaatsen. Aan de achterzijde van het pand is een woonwijk en ten zuiden van het pand staat een verpleeghuis 'Neibertilla'. Aan voorzijde loopt de Burgemeester Wuiteweg van noord naar zuid en aan deze weg liggen woningen, winkelpanden en een begraafplaats. Het pand zelf bestaat uit een showroom met kantoorruimtes en een werkplaats met garages op de begane grond. Op het moment van veldbezoek waren alle ruimtes leeg. Op de eerste en tweede verdieping, boven de showroom, bevinden zich appartementen. Deze appartementen zijn middels een wenteltrap bereikbaar. Op beide verdiepingen bevinden zich een keuken en meerdere kamers en op de bovenste verdieping bevindt zich een douche. De appartementen stonden leeg op het moment van veldbezoek. De appartementen hebben een spouwmuur en zijn gebouwd met witte bakstenen. De showroom en werkplaats hebben veel glazen wanden en golfplaat. Zowel de appartementen als de showroom hebben een plat dak bekleed met dakleer. De werkplaats heeft ook een plat dak, maar dit wordt afgewisseld met lichtkoepels.



Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).





*Afbeelding 2.2. Voorzijde pand met appartementen, gezien vanaf oosten.*



*Afbeelding 2.3. Zijkant pand met appartementen, gezien vanaf zuiden.*



*Afbeelding 2.4. Zijkant pand, gezien vanaf noorden.*



*Afbeelding 2.5. Achterzijde pand, gezien vanaf zuiden.*



*Afbeelding 2.6. Binnenzijde appartement achterkant.*



*Afbeelding 2.7. Binnenzijde appartement voorkant*



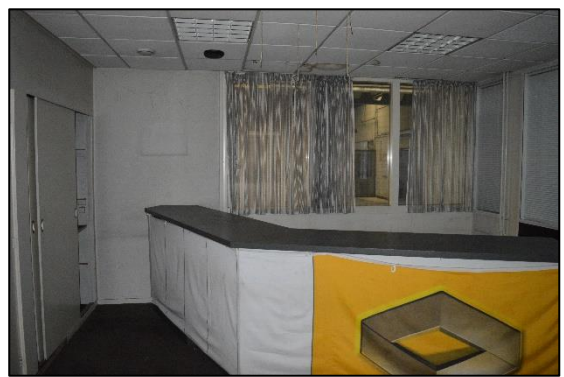
Afbeelding 2.8. Wenteltrap die appartement op eerste en tweede verdieping met elkaar verbindt.



Afbeelding 2.9. Showroom voormalige ABD locatie.



Afbeelding 2.10. Werkplaats voormalige ABD locatie.



Afbeelding 2.11. Kantoor voormalige ABD locatie.



Afbeelding 2.12. Garagebox voormalige ABD locatie.



Afbeelding 2.13. Garageboxen voormalige ABD locatie.





Afbeelding 2.14. Dak showroom voormalige ABD locatie.



Afbeelding 2.15. Doorgaande weg en parkeerplaatsen voor pand, gezien vanaf zuiden.

## 2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens de voormalige ABD locatie met werkplaats, showroom en appartementen te slopen en hiervoor in de plaats 26 nieuwe woningen te realiseren. Ook de parkeerplaats ten noorden van het pand zal tot woningen omgevormd worden. Aan zuidzijde van het plangebied zullen appartementen met een hoogte van vier verdiepingen gerealiseerd worden en hiernaast twee blokken met drie verdiepingen. Verder zullen er op acht kavels woningen gerealiseerd worden met twee verdiepingen (afbeelding 2.16).



Afbeelding 2.16. Situatieschets woningen aan de Burgemeester Wuiteweg Drachten (Bron: VCD Architecten BV).

### 3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

#### 3.1 Vogels

*Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespindief en zwarte wouw. Vanaf 1 januari 2022 treedt in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking. Vogels die vallen in categorie 1 tot en met 4 zijn aangevuld met de volgende soorten: aalscholver, blauwe reiger, bosuil, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, huiszwaluw, ijsvogel, lepelaar, noordse stern, purperreiger, raaf, ringmus, stormmeeuw, torenvalk, zeearend, zwarte specht, zwarte stern en zwartkopmeeuw.*

*Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'. Vanaf 1 januari 2022 treedt in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking. De volgende vogelsoorten vallen vanaf 1 januari 2022 onder categorie 5 in de provincie Fryslân: bergend, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, eider, gekraagde roodstaart, glanskop, grote mantelmeeuw, grutto, kleine bonte specht, kleine mantelmeeuw, kokmeeuw, kraanvogel, middelste bonte specht, oeverzwaluw, paapje, ruigpootuil, scholekster, spreeuw, strandplevier, visdief en zilvermeeuw.*

#### Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Het plangebied ligt tussen woonwijken en drukke doorgaande wegen. De bomen de verstoringszone van de werkzaamheden zijn gecontroleerd op boomnesten, deze zijn niet aangetroffen. Op basis van aanwezig habitat met bijbehorende urbane verstoring, afwezigheid van palen en masten binnen de verstoringszone, afstand tot grote wateren en zoute milieus en de afwezigheid van boomnesten binnen het plangebied kunnen nesten van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, buizerd, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, havik, lepelaar, noordse stern, oehoe, ooievaar, purperreiger, raaf, ransuil, roek, steenuil, slechtvalk, sperwer, stormmeeuw, torenvalk, wespindief, zeearend, zwarte stern, zwarte wouw, zwarte specht en zwartkopmeeuw uitgesloten worden. Ook voor kerkuil is geen geschikte broedlocatie vanwege de afwezigheid van holtes en openingen (en dus toegang tot) het pand en de omliggende panden. Ook voor de grote gele kwikstaart en is geschikt broedbiotoop afwezig vanwege de afwezigheid van een stromende beek of rivier. Voor ijsvogel is geschikt broedbiotoop afwezig vanwege de afwezigheid van visrijk water binnen het projectgebied. Er zijn ten slotte geen nesten aangetroffen van de huiszwaluw, waardoor de huiszwaluw ook kan worden uitgesloten in en rond het plangebied.



Het pand biedt tenslotte ook geen geschikt broedbiotoop voor huismus, ringmus en gierzwaluw. Het dak is plat en er zijn geen scheuren of openingen waar huismus, ringmus of gierzwaluw een nest kan hebben. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

Mogelijk zijn er wel nestlocaties van huismus, ringmus en gierzwaluw in de omliggende woningen. Er zijn veel woningen met dakpannen daken, waar huismus, ringmus of gierzwaluw een nest kan hebben. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus, ringmus en gierzwaluw kan niet worden uitgesloten.

*Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van huismus, ringmus en gierzwaluw in de omgeving staan beschreven in paragraaf 4.2.*

#### Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bomen en struiken rond het plangebied kunnen soorten als houtduif, merel en vink tot broeden komen. Daarnaast kan scholekster op het platte dak tot broeden komen. Aanwezigheid van algemene broedvogels kan daardoor niet uitgesloten worden.

*Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.*

### 3.2 Vleermuizen

*Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.*

*Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het parseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.*

*Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken. Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.*

#### Verblijven

Binnen het plangebied en de verstoringszone van de werkzaamheden zijn geen bomen met holtes aangetroffen. Aanwezigheid van boombewonende vleermuizen kan daarmee worden uitgesloten. In het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfsplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis of laatvlieger die het gebouw kunnen gebruiken als kraam-, zomer-, paar- of winterverblijfplaats. Het pand is ongeschikt voor vleermuizen als verblijfsplaats. Er zijn geen open stootvoegen aanwezig en er zijn geen beluchtingsgaten, waardoor vleermuizen niet in de spouwmuur kunnen komen. Daarnaast is er onder het platte dak met dakleer geen ruimte aanwezig voor vleermuizen om een verblijfsplaats te hebben. Aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen binnen het plangebied kan daarmee worden uitgesloten. De woningen naast het plangebied kunnen wel geschikte verblijfsplaatsen voor vleermuizen bieden. De aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen binnen de verstoringszone van de werkzaamheden kan dus niet uitgesloten worden.

*Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de omgeving staan beschreven in paragraaf 4.2.*

#### Vliegroutes

In en rond het plangebied zijn diverse lijnvormige elementen die dienst kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen, zoals bomenrijen en gebouwen. Er is echter voldoende alternatief aanwezig, waardoor deze elementen niet als essentiële vliegrouteondersteuning worden beschouwd. De aanwezigheid van essentiële vliegrouteondersteuning voor vleermuizen kan daarmee worden uitgesloten.

#### Foerageergebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

### **3.3 Overige zoogdieren**

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de boommarter, das, eekhoorn, otter en wolf. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn.

#### Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich vaak in oude spechten- en inrottingsholten van bomen. De boommarter kan echter ook verblijfplaatsen hebben onder takkenhopen. Rustplaatsen bevinden zich ook op andere plekken, zoals in konijnen- en vossenholten en tussen boomwortels (Zoogdierverseniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van de boommarter, deze is gedaan op 1,5 kilometer ten zuidoosten van het plangebied in het buitengebied van Drachten. Het plangebied ligt midden in een urbane omgeving met woonhuizen en drukke wegen. Een bosrijke omgeving ontbreekt en de aanwezigheid van boommarter in en rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

#### Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdierverseniging z.d.). Er is één

waarneming bekend van de das rond het plangebied, deze is gedaan op ruim 1,5 kilometer ten zuidwesten van het plangebied, in de wijk de Drait. Dit betrof een foeragerend exemplaar. Het plangebied ligt midden in een urbane omgeving met woonhuizen en drukke wegen. Er is veel verstoring en te weinig dekking. Aanwezigheid van de das kan dus worden uitgesloten.

#### Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de eekhoorn, deze zijn allemaal gedaan op ruim 2 kilometer ten noordwesten van het plangebied, nabij de Sydwende in Drachten. De omgeving van het plangebied bestaat grotendeels uit woningen en drukke wegen en een bosachtig biotoop ontbreekt. Aanwezigheid van de eekhoorn kan dus worden uitgesloten.

#### Otter

Otters leven in oeverzones die liggen in gebieden met voldoende dekking en rust (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van otters rond het plangebied. Dit betreft voornamelijk waarnemingen van mest en doodgereden exemplaren. De waarnemingen zijn gedaan rond watergangen in het buitengebied van Drachten. De omgeving van het plangebied bevat geen geschikte watergangen voor de otter, tevens is er teveel verstoring en te weinig dekking. Aanwezigheid van de otter in en rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

#### Wolf

Wolven leven in heel verschillende leefgebieden, van toendra en steppen tot aan bos- en cultuurlandschap. Bij voorkeur leeft de wolf in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden (Zoogdiervereniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van de wolf ten zuiden van het plangebied. Dit betrof vraatsporen van de wolf. Echter is er geen geschikt vestigingshabitat aanwezig rondom het plangebied. Wolven zijn namelijk schuwe dieren en vestigen zich in de grotere bossen in Nederland (Zoogdiervereniging (z.d.). Aanwezigheid van de wolf kan daarmee worden uitgesloten.

### **3.4 Amfibieën**

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied waarnemingen bekend zijn van één beschermde amfibieënsoort, namelijk de poelkikker. Naast de bekende beschermde soorten kunnen er in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn.

#### Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de poelkikker, deze zijn allemaal gedaan in de wijk de Drait, op ruim 1 kilometer ten zuidwesten van het plangebied. Rond het plangebied zijn geen watergangen aanwezig waar poelkikker kan leven. Aanwezigheid van de poelkikker kan daarmee worden uitgesloten.

### **3.5 Dagvlinders**

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied waarnemingen bekend zijn van één beschermde dagvlindersoort, namelijk de grote vos. Naast de bekende beschermde soorten kunnen er in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn.

#### Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwerfende dieren. Er zijn drie waarnemingen bekend van de grote vos, deze zijn gedaan op 1,5 kilometer ten westen van het plangebied. Er is rond het plangebied gezocht naar waardplanten als iep, zoete kers en wilgen, deze zijn niet aangetroffen. Tevens ontbreekt een bosrijke omgeving, waardoor aanwezigheid van de grote vos kan worden uitgesloten.

### 3.6 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied waarnemingen bekend zijn van één beschermde libellensoort, namelijk de noordse winterjuffer. Naast de bekende beschermde soorten kunnen er in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn.

#### Noordse winterjuffer

De noordse winterjuffer is een libellensoort die overwintert als imago. In de nazomer ontwikkelen de larven zich tot imago's waarna ze bij het kouder worden in overwintering gaan. In het vroege voorjaar vindt de voortplanting plaats. Voortplantingshabitat bestaat uit petgaten en sloten in laagveenmoerassen met lisdodde en riet. Daarnaast kunnen ook plassen met een brede rietkraag of andere laagveenachtige vegetatie geschikt zijn als voortplantingslocatie. Als overwinteringshabitat zijn beschutte heidevelden, pijpenstrootjes velden en halfopen (moeras)bossen met ondergroei van pijpenstrootje geschikt (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de Noordse winterjuffer rond het plangebied. Binnen en rond het plangebied ontbreekt dergelijk habitat, waardoor aanwezigheid van de Noordse winterjuffer kan worden uitgesloten.

### 3.7 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals reptielen, vissen, kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

### 3.8 Vaatplanten

Er zijn rond het plangebied twee waarnemingen bekend van twee verschillende beschermde vaatplanten. Het gaat hier om het groot spiegelklokje en de stijve wolfsmelk.

#### Groot spiegelklokje

Groot spiegelklokje staat op open, zonnige, vochtige, stikstofarme, matig voedselrijke bodems (zowel op zand, zavel, leem, lichte klei als löss en mergel). Ze groeit op zandige stroomruggen in rivierdalen, op open plekken van dijken en bermen, in graanakkers, op stoppelvelden en braakliggende terreinen. Ook wordt ze adventief gevonden nabij graansilo's en op haven- en spoorwegterreinen en verder is ze in gebruik als tuinplant (Verspreidingsatlas, z.d.). Er is één waarneming bekend van tien exemplaren van het groot spiegelklokje. Deze zijn aangetroffen in een woonwijk. Groot spiegelklokje wordt vaak gebruikt als tuinplant en deze waarneming betreft dus niet-wilde exemplaren. Er zijn daarnaast geen exemplaren van groot spiegelklokje aangetroffen rond het plangebied. Aanwezigheid van groot spiegelklokje rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

#### Stijve wolfsmelk

Stijve wolfsmelk staat op open, zonnige tot licht beschaduwde, vochtige, stikstofrijke, matig voedselrijke, weinig of niet bemeste klei-, en mergelbodems, vaak op stenige plaatsen. Ze groeit in



akkers, langs boszomen, op kapvlakten, op slootkanten en dijken, bij heggen en in bermen (Verspreidingsatlas, z.d.). Er is één waarneming bekend van stijve wolfsmelk in een woonwijk op ruim 2 kilometer ten noordoosten van het plangebied. Natuurlijke populaties van de stijve wolfsmelk worden in Nederland langs de Waal en IJssel in Gelderland aangetroffen. Deze waarneming betreft dus hoogstwaarschijnlijk geen wilde populatie. Er is gezocht naar stijve wolfsmelk rond het plangebied, de soort is echter niet aangetroffen. Aanwezigheid van stijve wolfsmelk rond het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

## 4 Effecten en gevolgen

### 4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrictlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde nesten	Huismus, ringmus en gierzwaluw	3.1	Potentieel
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten in de omgeving	3.5	Potentieel

### 4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

#### Jaarrond beschermde nesten

In de woningen rond het plangebied kunnen mogelijk huismus, ringmus en gierzwaluw tot broeden komen. Deze soorten broeden echter voornamelijk in stedelijke omgeving en zijn dus gewend aan urbane verstoring. De werkzaamheden zullen niet tot extra verstoring leiden van deze soorten. Er zijn dus geen negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van huismus, ringmus en gierzwaluw en er zijn voor deze soorten geen vervolgstappen.

#### Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Ook kunnen bestaande nesten vernield worden wanneer de panden gesloopt worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

#### Vleermuizen

De woonhuizen naast het plangebied kunnen verblijfsplaatsen bieden aan vleermuizen. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Het verstoren van vleermuizen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

## 5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
<b>Algemene broedvogels</b>	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Mitigatie
<b>Vleermuizen</b>	Gebouwbewonende soorten	3.5	Potentieel	Mitigatie

### 5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

De omgeving van het projectgebied is geschikt voor diverse algemene broedvogelsoorten. In de bomen en struiken rond het plangebied kunnen diverse zangvogels tot broeden. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden toch starten aan het begin van het broedseizoen, dan dienen broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden voorkomen te worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het van tevoren verwijderen van struiken binnen en rond het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor diverse soorten zangvogels;

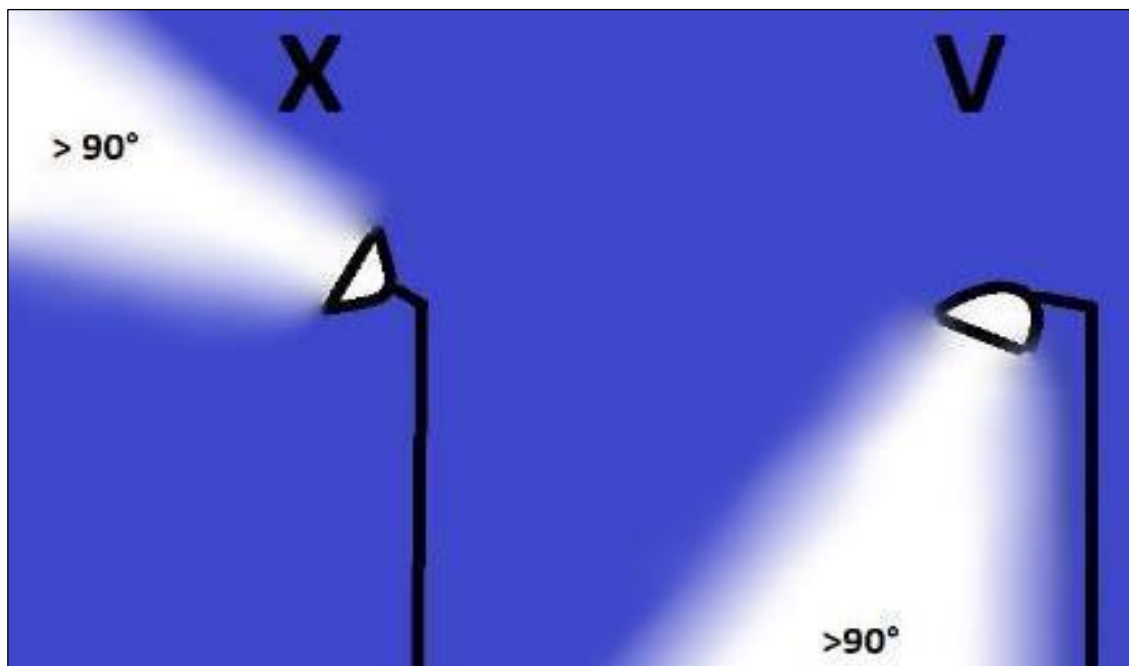
Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel

van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

## 5.2 Vleermuizen; mitigatie

De woningen naast het plangebied kunnen mogelijk verblijfsplaatsen voor vleermuizen bieden. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in de woningen rondom het plangebied. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet Natuurbescherming. Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende bebouwing. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur (Figuur 5.1) is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt kan worden. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.



Figuur 5.1. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.



## 6 Conclusie

In opdracht van Zwanenburg Projecten heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Burgemeester Wuiteweg in Drachten, gemeente Smallingerland, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om het voormalige ABD-pand met showroom, werkplaats en appartementen te slopen en hiervoor 26 nieuwe woningen en appartementen te realiseren. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk algemene broedvogels en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen voor algemene broedvogels en vleermuizen enkele mitigerende maatregelen genomen te worden. Het heeft de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt gemaakt te worden. Indien gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecooloog.

Voor vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats hebben in de woningen rond het plangebied, dient verstoring door bouwverlichting voorkomen te worden.

Indien bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgevolgd zijn er geen belemmeringen in het kader van de Wet natuurbescherming.

## Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 24 november 2021.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>